



راهبرد تدوین و توسعه برنامه
درسی ملی
پیش دبستان، دوره آموزش
عمومی و دبیرستان

جمهوری کراسی
وزارت علوم، آموزش و ورزش
شورای برنامه درسی

تابستان ۸۷

دفتر برنامه ریزی و تألیف آموزش های فنی و حرفه ای و کاردانش

پیشگفتار

در عصر تحولات سریع اجتماعی، اقتصادی، فن آوری اطلاعات و پیشرفت های علمی، آینده نگری در زمینه آموزش و پرورش مستلزم تفکر عمیق پیش بینی روش ها و مدل های مختلف برای رشد فردی و اجتماعی کودکان و دانش آموزان از دوره پیش دبستانی تا آغاز آموزش های عالی است.

اعضای شورای برنامه درسی ملی کرواسی پس از بررسی اهداف توسعه جمهوری کرواسی، اهداف آموزشی وزارت علوم، آموزش و ورزش، تحلیل نتایج تحقیقات علمی، بررسی اسناد دیگر کشورهای اروپایی و برگزاری جلسات با متخصصان آموزشی توانستند راهبرد مشخصی را جهت تدوین و توسعه برنامه ملی کرواسی برای دوره های پیش دبستانی، دوره آموزش های عمومی اجباری و دوره متوسطه تدوین کنند.

راهبرد تدوین شده از يك سو، پیش فرض ایجاد چهارچوب برنامه درسی ملی است. چهارچوبی که تعیین می کند دانش آموزان باید چه دانش، مهارت، توانایی و نگرش هایی را به دست آورند تا بتوانند ضمن پاسخ گویی به نیازهای جامعه فر (۱) جایگاه خود در زندگی خصوصی، اجتماعی و حرفه ای را نیز پیدا کنند. از طرف دیگر، این راهبرد مسیر تغییراتی را که توسط دست اندرکاران آموزشی ایجاد می شوند، تعیین می کند که شامل مؤسسات پیش دبستانی، کودکان و دانش آموزان و والدین آنها و مؤسسات آموزش عالی، آژانس های مختلف، رسانه های جمعی و در کل مردم کرواسی می باشد. افرادی که برای دستیابی به آموزش و پرورش متعالی آماده پذیرفتن مسئولیت هستند.

تحقق یافتن جامعه خرد در گرو پذیرفتن دانش به عنوان ارزش فرهنگی است این ارزش حاصل یاددهی یادگیری مستمر است و نمی توان آن را به صورت دستوری ایجاد کرد.

آینده کودکان ما در گرو رفتار ما در زمان حاضر است. راهبردهای ارائه شد به روشنی انتظارات ما از والدین را بیان می کنند والدین که با پذیرش مسئولیت های فردی و حرفه ای و بر پایه وجدان خود در جهت تحقق آرمان ها تلاش می کنند.

دراگان پرایموراک

وزیر علوم، آموزش و ورزش

فهرست مطالب

- پیشگفتار
- مقدمه
- اهداف راهبرد
- ضرورت تغییر
- شناسایی شرایط دوره های پیش دبستانی، دبستانی و متوسطه
- اهداف تغییر برنامه درسی
- اهداف عام و خاص برنامه درسی ملی دوره پیش دبستان
- اهداف عام و خاص برنامه درسی ملی ، دستاوردهای آموزشی و اصول دوره متوسطه
- زمینه های برنامه درسی
- ساختار برنامه درسی ملی
- ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ، اعطای مدرک و ارزشیابی کیفی مدارس
- ساختار سازمانی مدارس و چرخه برنامه درسی
- اهداف برنامه درسی ملی دوره متوسطه
- ساختار سازمانی مدارس متوسطه و چرخه برنامه درسی
- ارزشیابی کیفیت فعالیت مدارس و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان
- سازمان درونی برنامه درسی ملی
- ساختار آموزش و پرورش کرواسی
- بنیان عملی کردن برنامه درسی ملی
- مشکلات یادگیری بالقوه

مقدمه

طرح توسعه بخش آموزش و پرورش ۲۰۱۰-۲۰۰۵، فعالیتی منظم جهت ارتقاء کیفیت آموزش است. این طرح توسط وزارت علوم، آموزش و ورزش تدوین شده است و دولت کرواسی در سال ۲۰۰۵ آن را تصویب کرد. ارتقاء کیفیت آموزش و پرورش هدف و مبنای سیاست های آموزشی کشور است.

پذیرفتن رویکرد برنامه درسی مستلزم آن است که برنامه درسی ملی تدوین شود و به دنبال آن ارزشیابی مؤثر تمامی دست اندرکاران امر آموزش صورت پذیرد و آموزش و پرورش در تمام سطوح آن تعریف مجدد شود تا بتواند نیازهای جامعه رو به رشد کرواسی را برآورده کند و در عین حال جامعه اروپا و جهان را نیز مد نظر قرار دهد.

کتابچه حاضر با عنوان "راهبرد تدوین و توسعه برنامه درسی ملی پیش دبستانی، دوره آموزش عمومی و متوسطه" شامل راه کارهایی جهت ارتقاء آموزش و پرورش کرواسی در متن اجتماع است، این راه کارها آموزش و پرورش متعالی را نیز تضمین می کنند. در بیان تأکید اصلی بر روی اجزائی است که برنامه درسی ملی را تشکیل می دهند.

این سند با توجه به نیازها و رشد آموزش و پرورش و نتایج مطالعات و ارزشیابی هایی که صورت خواهد گرفت، به صورت مستمر اصلاح خواهد شد.

اهداف

اهداف این راهبرد عبارتند از :

- تعریف کردن اهداف و ارزش هایی که آموزش و پرورش در دوره های پیش دبستان، دبستان و متوسطه بر مبنای آنها استوار می باشند.
 - افزایش سطح کیفی فرایند آموزش و پرورش ، افزایش سطح کیفی فرایند یاددهی – یادگیری
 - برقرار کردن حقوق و شرایط برابر در تمامی مدارس کرواسی (استاندارد آموزشی)
 - ایجاد شرایط لازم برای اصلاح مستمر برنامه درسی ملی
 - پیگیری نظام مند اولویت های تغییر و دفاع مستدل از آنها، تعریف کردن عوامل تغییر، جدول زمان بندی و طرح های مالی آن
 - مقایسه نظام آموزشی کشور با نظام آموزشی کشورهای اتحادیه اروپا
- این راهبرد می تواند راهنمای عمل مهندسان طراحی سیاست های آموزشی، ارائه دهندگان آموزش-معلمان، انجمن های تخصصی و مدیران – مصرف کنندگان آموزش- دانش آموزان ، والدین، جوامع محلی و دیگر سازمانها – مؤسسات آموزش عالی ، مؤسسات علمی و تحقیقاتی و دیگر سازمان ها باشد.

ضرورت ایجاد تغییرات

ایجاد جامعه خرد محور و فرایند جهانی شدن نیازهای اجتماعی و فردی جدیدی را در زمینه های فرهنگ، علم، فن آوری، وفاق اجتماعی، موقعیت و وظیفه فرد در جامعه و زمینه های رشد فردی بوجود آورده است. اهمیت آموزش و پرورش در تولید و انتقال دانش، آماده کردن افراد برای زندگی و کار سبب شده است تا آموزش و پرورش در کنار علوم به عنوان یکی از ستون های بنیادی توسعه اجتماعی درآید.

تحول اجتماعی و رشد فردی برای زندگی و کار در شرایط جدید جهانی نیاز به کسب مهارت های جدید را دوچندان کرده است، توانایی هایی نظیر (خلاقیت، نوآوری، سواد اطلاعاتی، کار گروهی، یادگیری مادام العمر و هماهنگ شدن با تغییرات).

این مهارت ها را نمی توان از طریق آموزش و پرورش سنتی کسب کرد، آموزش و پرورش که عمدتاً نقش انتقال دانش و واقعیت ها را به عهده دارد، تغییر سیاست برنامه درسی از انتقال صرف دانش به سیاستی که توسعه تمامی مهارت های غالب در کشورهای اروپایی و سایر کشورهای دنیا به صورت روندی عمومی درآمده است.

در جهان امروز که رقابت های اقتصادی و اجتماعی در آن به نهایت رسیده است، آموزش و پرورش و ایجاد اشتغال را می توان از طریق تدوین استانداردهای آموزشی برتر در سطح ملی، ارتقاء بخشید. این کارمنجر به تدوین استانداردهای پیشرفت تحصیلی، تأکید بر پیشرفت بیشتر در سطح ملی و ارزشیابی آموخته های واقعی افراد خواهد شد.

فرایند جهانی شدنو یکپارچه شدن کشورهای اروپایی به نظام های اقتصادی و آموزشی بعدی جهانی بخشیده است. تغییرات برنامه درسی و آموزشی کشور کرواسی را نیز باید با توجه به این جریانات بین المللی - مخصوصاً در سطح قاره اروپا - بررسی کرد.

هماهنگ شدن با تحولات اجتماعی و فرهنگی، ضرورت تحول در آموزش و پرورش را صد چندان می کند. رشد و یادگیری توانایی های پایه در اولویت این تحولات قرار دارند. این موارد در چهار چوب مهارت های جامعه اروپا و برنامه درسی اعضای این اتحادیه تعریف شده است و شامل مهارت های زبانی، ارتباطی (زبان مادری و زبان خارجی)، ریاضی، فن آوری اطلاعات، علوم، کارآموزی و توانایی های اجتماعی و مدنی است که افراد مسئول، خلاق و فعال را در شرایط اجتماعی فرهنگی تربیت می کند.

افزایش نرخ قبولی دانش آموزان تنها هدف این تحولات نیست، بلکه افزایش توانایی دانش آموزان برای زندگی در جامعه روبه تحول و کسب توانایی های آموزشی مختلف است. نیاز به استمرار آموزش های عمومی اجباری مؤید این موارد است.

دیگر کسب مدرک دیپلم یا مدرک دانشگاهی مؤید توانایی خرد در حل مشکلات حرفه ای، ایفای نقش های اجتماعی و مدنی و خانوادگی نیست. مشارکت حرفه ای در بازار کار و زندگی و جامعه در گروه انگیزه افراد برای یادگیری مادام العمر است. آموزش و پرورش مدرن که تشکیل جامعه دکوکراتیک بر مبنای خرد جزء اهداف آن است، نیازمند افرادی است که جامع تمامی توانایی ها بوده، مسئولیت پذیر باشند و در تحولات اجتماعی و فرهنگی مشارکت کنند.

تحول آموزش و پرورش و تغییر جهت آن برای دستیابی به این اهداف امری ضروری و مورد نیاز شدید است تا از این طریق بتوان ضمن حفظ میراث های فرهنگی ملی، بومی و محلی، عظمت تاریخی و فرهنگی در زندگی فرد و جامعه متجلی شود. این اهداف آموزشی زمانی محقق خواهد شد که افرادی مسئول در قبال جامعه و محیط زندگی خود تربیت شوند، در جامعه ای تکثرگرا و چند فرهنگی زندگی کنند، چند زبانی بودن و تنوع ارزش های اخلاقی را بپذیرند. تحقق این اهداف در گرو تفاهم دوجانبه و همزیستی است. بنابراین لازم است جوانان برای زندگی در جامعه خود و جامعه جهانی آماده شوند.

با توجه به روند رشد در جوامع امروز در زمینه های گسترش روزافزون دانش علمی و فن آوری، نیاز به تحول، اهمیت تحقیق، رشد خلاقیت، توانایی شناخت چگونگی و چرایی پدیده های اجتماعی، افزایش رقابت جهانی، جهانی شدن علوم ن نظایر آن - نظام آموزش و پرورش کرواسی باید در خدمت رشد اقتصادی کشور، افزایش روابط اجتماعی، رشد دموکراتیک و اتحاد کشور با جامعه اروپا باشد. شناسایی وضعیت موجه پیش دبستانی، دبستانی و متوسطه نقطه شروع پیش نویس تحول برنامه درسی، شناسایی موارد زیر است: نیازهای فعلی و توسعه ای نظام آموزشی در متن جامعه کرواسی و همچنین نیازهای افراد، روند تحولات استانداردهای برنامه درسی ملی در اروپا و دیگر کشورها و نظام آموزش سنتی کشور کرواسی.

تحلیل علمی - تخصصی نظام آموزشی کشور کرواسی از طریق آشنایی به تجارب دیگر کشورها مخصوصاً کشورهای اروپایی و مطالعه اسناد کشورهای اروپایی و نهادهای بین المللی نظیر (OECD و UNESCO) نشان می دهد که نظام آموزشی کرواسی دارای مشکلات وضعف های ساختاری، سازمانی و برنامه درسی متعددی است. به منظور دستیابی به رشد اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی لازم است به این مشکلات غلبه کنیم.

دردوره پیش دبستانی تمامی دانش آموزان تحت پوشش قرار گرفته اند اما مقدار آن کافی نیست. مطالعات نشان می دهد که دوره آموزشی ۲۵۰ ساعته پیش دبستانی نمی تواند در افراد توانایی های لازم برای ورود به دوره ابتدایی را ایجاد کند. استانداردهای کودستان ها نیز متفاوت می باشد.

در دوره دبستانی و متوسطه برنامه درسی به صورت متمرکز و موضوع - محور است. این موضوع سبب ارتباط ضعیف افقی و عمودی موضوعات درسی، تلفیق نامناسب محتوای آموزشی، تحرك افقی و عمودی نامطلوب در سطح مدارس متوسطه، تحرك نامطلوب عمودی و افقی در مدارس حرفه ای خواهد شد. این موارد از جمله دلایل ترك تحصیل پیش از موعد بسیاری از دانش آموزان است. متوازن نبودن برنامه درسی دو سطح ابتدایی و متوسطه امری بسیار مشهود است. به غیر از این موارد همواره بر برابری آموزش های ابتدایی و مقدماتی تأکید می شود.

تفاوت برنامهها در مورد کودکان استثنایی بسیار ناکارآمد است، کودکانی که از لحاظ رشد و یادگیری دارای ناتوانی هایی هستند و یا اینکه بسیار باهوش می باشند. نتایج ارزشیابی های خارجی به عمل آمده از دوره های ابتدایی و متوسطه نشان می دهد که آموزش زبان اشاره برای دانش آموزانی که دارای مشکلات شنیداری گفتاری هستند باید در اولویت قرار بگیرد. همچنین آموزش خط بریل برای دانش آموزان نابینا نیز باید در اولویت قرار بگیرد. آموزش و پرورش اقلیت های قومی نیز باید ارزشیابی شده و توسعه داده شود.

برنامه های تربیت معلم کهنه و منسوخ شده اند. تربیت معلمان هماهنگ با تحولات جاری نظام آموزشی و برنامه درسی نیست. این موضوع سبب ناهماهنگی هایی در سطح آموزش عالی شده و باعث توسعه حرفه ای نامتناسب معلمان می شود. (تربیت حرفه ای و ارتقاء شغلی). این موضوع در مورد معلمان ابتدایی، مدیران، مشاوران، بازرسان و دیگر کارد آموزشی صادق است.

نتایج مطالعات انجام شده در مورد سواد فن آوری اطلاعات نشان می دهد که نقصان این سواد بر روی تمامی پایه ها تحصیلی اثر منفی گذاشته است.

ارزشیابی آموزشی نظام یافته ای وجود ندارد که توسط عوامل درونی و بیرونی صورت بگیرد. البته نباید این موضوع را فراموش کرد که مفهوم ارزشیابی بیرونی در سال ۲۰۰۵ مطرح شد. زیرا دست اندرکاران آموزش فاقد توان لازم برای خود ارزشیابی و ارزشیابی نظام آموزشی است. تاکنون ارزشیابی خارجی منسجمی صورت نگرفته است و حتی اگر انجام شود نیز نمی توان از نتایج آن استفاده کرد. برنامه ریزی و اجرای تغییرات کوتاه مدت و بلندمدت ناشی از این موضوع است.

به همین ترتیب نظام اندازه گیری پیشرفت تحصیلی منظمی نیز وجود ندارد و تاکنون شیوه مناسبی برای تشویق خلاقیت های آموزشی پیدا نشده است. مبنای کار مدارس- از ابتدایی تا متوسطه - مشخص نیست. مثلاً اصل انعطاف در نظام آموزشی جایی ندارد. شاهد این ادعا موجود نبودن واحدهای اختیاری است. استقلال مدارس تاکنون تعریف نشده باقی مانده است.

آموزش های حرفه ای با نیازهای بازار کار مطابقت ندارد. با اقتصاد و جهان رقابتی آن نیز بیگانه هستند. این نظام منسوخ بوده و پیشرفت تحصیلی و مهارت در آن تعریف نشده است. ضروری است این نظام با ساختار کیفی اروپا هماهنگ شود.

کارایی نظام مدیریتی در سطح مناطق، ایالات و ملی بسیار ضعیف است. مسئولیت و مدیریت در نظام آموزشی مبهم و ناکارآمد است. ضروری است با تصویب قوانین مناسب نسبت به اصلاح و ترسیم و تجزیه بنای نظام آموزشی اقدام کرد.

ضروری است مرکزی دائمی برای برنامه درسی به وجود آید تا در آن کارهای تخصصی، نظارت بر برنامه درسی و اجرای آن متمرکز شود (مثلاً جمع آوری تحقیقات و آمار). در این مرکز باید برنامه درسی به صورت مستمر اصلاح شود.

به همین ترتیب مدیریت مناسب داده ها هستیم تا بتوانیم بر توسعه آموزشی نظارت کنیم. ضروری است مشخص شود چه فردی مسئول رسیدگی به نتایج تحقیقات و ارزشیابی ها است تا بتواند اطلاعات مناسب را در اختیار افراد قرار دهد.

مشکل دیگر نداشتن روش واحدی برای جمع آوری داده های مرتبط با مسائل آموزشی است. وزارت آموزش و پرورش، مرکز آمار، مرکز ملی ارزشیابی خارجی آموزش و پرورش، شهرزگرب و دیگر سازمان ها به روش های مختلف اطلاعات را جمع آوری می کنند و به کندهی آنها را به روز رسانی می نمایند.

از طرف دیگر اقدامات منظم و جامعی برای بهبود شرایط فیزیکی مدارس انجام شده است. فرایند تشکیل شبکه مدارس به تازگی شروع به کار کرده است.

بر اساس طرح هاي بين امللي، طرح هاي وزارت آموزش و پرورش و از طريق اجراي آزمون هاي ملي، حساسيت مدارس نسبت به تغييرات افزايش يافته است. وزارت آموزش و پرورش در صدد ارزشيابي كيفي نظام آموزش است (امتحانات ملي مدارس ابتدائي و متوسطه) و باعث تشكيل ساختارهاي حمايتي آن شده است.

اهداف تحول در برنامه درسي

اين اهداف عبارتند از:

- هماهنگ کردن برنامه درسي با نیازها و اهداف توسعه کروي و رشد و نیازهاي فردي
 - هماهنگ کردن برنامه درسي با جديدترين دستاوردهاي آموزشي و توسعه پايدار آن
 - هماهنگ کردن برنامه درسي ملي با ديگر اجزاء نظام آموزشي
 - ايجاد انسجام بين اجزاء داخلي برنامه درسي ملي
 - تدوين برنامه درسي ملي با اهداف مشخص براي مخاطبان و اجرا کنندگان آن
- هدف برنامه درسي آن است که ارتباط افقي و عمودي نظام آموزشي را برقرار کرده و براي دانش آموزان اين فرصت را بوجود آورد که پس از پايان دوره آموزشي عمومي اجباري توانايي هاي حرفه اي و عمومي را کسب کنند.
- اهداف عمومي و اختصاصي برنامه درسي ملي براي دوره پيش دبستاني هدف دوره پيش دبستاني ايجاد زمينه مناسب براي رشد کامل شخصيت کودک، افزايش كيفيت رشد افراد و به صورت غير مستقيم افزايش كيفيت زندگي خانواده ها است.
- ايجاد و هماهنگ کردن تمام شرايط لازم براي رشد جامع کودکان، تقويت همکاري با والدين و ديگر مؤسسات فرهنگي و اقتصادي جامعه از جمله اهداف برنامه درسي ملي است که با رعايت الگوهاي مختلف رفتاري کودکان، حقوق و نیازهاي آنها استانداردهاي موجود به اجراء درخواهد آمد.
- با توجه به سن کودکان، اين اهداف را مي توان به دو گروه تقسيم کرد:
- سطح برنامه پيش دبستان براي کودکان تا ۶ سال
 - سطح برنامه پيش دبستان براي کودکاني که يك سال ديگر به مدرسه مي روند شامل کودکان ۵ تا ۸ سال
- رشد مناسب، سالم و جامع شخصيت، جسم، احساسات، هوش و روابط اجتماعي کودکان هدف آموزش پيش دبستاني است.

اهداف ويژه برنامه درسي ملي عبارتند از:

- رشد سالم تاممي ابعاد شخصيت افراد
- رشد و تقويت ظرفيت، درک، حافظه، تفکر و پذيرفتن تجارب يادگيري جديد
- انگيزش و ايجاد توانايي در کودکان براي استفاده از تاممي ابزار ارتباطي (کلام، تقويت ذخيره لغات،

بیان بصري و موسيقي)

- رشد ظرفیت خلاق کودک از طریق بازی و دیگر فعالیت ها
- ایجاد حس امنیت و اعتماد به نفس
- کمک به درک مفهوم زمان و مکان
- ایجاد حس کنجکاوي و جستجو در محیط
- رشد مهارت هاي حرکتی
- ایجاد شعور محیطی
- رشد استقلال افراد
- رشد رفتار اجتماعی

در طول دوره پیش دبستانی کودکان ۵ و ۶ ساله که قبلاً آموزش هایی را نگذرانده اند، هدف رشد همه جانبه مهارت های حسی - حرکتی و کسب دانش، مهارت و عادات جدید است تا بتواند فرد را برای ورود به مدرسه آماده کند.

هدف این دوره آموزش دانش، مهارت و نگرش هایی است که انتقال افراد به دوره های بعد آموزشی را تسهیل می کند.

اهداف ویژه و عمومی برنامه درسی ملی، پیشرفت تحصیلی و اصول آموزش عمومی اجباری هدف برنامه درسی ملی که به صورت نظام برنامه درسی مشخص شده است تقویت رشد شخصیت افراد، آماده کردن آنها برای زندگی اجتماعی، مشارکت فعال و مسئولانه در فعالیت های فرهنگی، اقتصادی، علمی و اجتماعی در جامعه خرد محور و رو به جهانی شده است.

این اهداف بیانگر نیازهای فرد و جامعه هستند. به منظور پرهیز از کلی گوئی، این اهداف به صورت دقیق و عملیاتی و مرتبط با نیازهای فردی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی بیان شده اند. این اهداف به صورت پیشرفت تحصیلی عملیاتی تعریف شده است تا ارزشیابی آن در تمام سطوح به سادگی انجام شود.

اهداف ویژه برنامه درسی ملی برای رشد توانایی های دانش آموزان و آماده کردن آنها برای:

- زندگی و کار در شرایط در حال تغییر دائمی
- مشارکت فعال و پذیرش مسئولیت در زندگی اجتماعی و مسئولیت پذیری برای توسعه و مکرانیک جامعه
- برخورد مسئولانه با محیط و طبیعت
- برخورد مسئولانه با شناخت خود و دیگران
- آموزش مادام العمر
- مسئولیت پذیری در قبال خود و رشد فردی
- پاسداری از میراث تاریخی و فرهنگی و رشد فرهنگ ملی
- رشد ویژگی های اخلاقی و معنوی
- اجتماعی شدن در جامعه چند فرهنگی

انتظارات آموزش پس از پایان دوره آموزش عمومی اجباری به شرح زیر است:

- توانایی ارتباطات مؤثر (زبان مادری و زبان خارجی)
 - رشد ریاضی (دانش مفهومی و کاربرد ریاضی در حل مسئله شامل مسائل زندگی روزمره)
 - رشد سواد اطلاعاتی (آشنایی با IT و فن آوری ارتباطات)
 - شناخت و درک پدیده های طبیعی و رشد استدلال در علوم طبیعی
 - رشد تفکر نقادانه و قابلیت حل مسئله
 - رشد خلاقیت
 - توانایی مطالعه فردی
 - رشد توانایی های اجتماعی
 - شناخت حقوق شیروکودکان و احترام گذاشتن به این قوانین و اجرای آنها
 - کسب دانش لازم و نگرش مثبت نسبت به خلاقیت هنری
 - شناخت و نگرش مثبت نسبت به فرهنگ خود و دیگران
 - احساس مسئولیت در مورد خوددیگران
 - احساس مسئولیت در قبال طبیعت و محیط زیست و پذیرش نیاز انسان ها به وجود این دو
 - کسب مهارت های عملی برای زندگی روزمره
 - کسب مهارت تصمیم گیری در مورد رشد حرفه ای
 - رشد عزت نفس ، اعتماد به نفس و آگاهی از قابلیت های خود
- اصول برنامه درسی ملی نقطه شروع و بنیان برنامه درسی ملی است که تمام افراد باید آنها را مراعات نمایند. در سطح محتوا، این اصول با اهداف و پیشرفت تحصیلی مرتبط هستند. ارتباط منطقی بین اصول و نتایج ملموس برنامه درسی ملی از طریق ایجاد ارتباط بین محتوا، اهداف و پیشرفت تحصیلی میسر می شود.
- اصول بنیادی برنامه درسی ملی و توسعه و اجرای آن عبارتند از:
- ارائه آموزش و پرورش با کیفیت به همه (مواد مناسب، شرایط فردی و محیطی مناسب در سرتاسر کراسی برای از بین بردن تفاوت های آموزشی موجود)
 - برابری فرصت های آموزشی
 - آموزش عمومی اجباری
 - پوشش تمامی دانش آموزان
 - احترام به حقوق بشر و حقوق کودکان
 - چند فرهنگی ، تحمل دیگران، احترام گذاشتن به تفاوت ها، حفظ و گسترش میراث تاریخی و فرهنگی و هویت ملی
 - اخلاق علمی و حرفه ای
 - دموکراسی (شرکت مسئولانه در امور آموزشی)

- مبناي علمي برنامه درسي
- استقلال مدارس
- تکثر گرايي آموزشي و مدارس
- ابعاد اروپايي آموزش
- يادگيري مادام العمر
- آموزش و مهارت آموزي با هدف رشد فردي

والدين و يا سرپرست قانوني دانش آموزان در تدوين و اجرا و ارزشيابي برنامه درسي ملي مشارکت خواهند کرد. نقش آنها پذيرفتن مسئوليت مشترك براي آموزش کودکان به همراه ديگر والدين است.

قلمرو برنامه درسي

نقطه ضعف برنامه درسي ملي کرواسي- علاوه بر منسجم نبودن دروني آن – رعايت نکردن تناسب قلمرو هاي مختلف در آن است. واضح است دروسي که رشد جسمي ، عملي و فني دانش آموزان را هدف گرفته اند و همچنين قلمرو هاي مربوط به روابط انساني در برنامه درسي چندان مورد توجه واقع نشده است. برنامه درسي ملي که هدف آن رشد شايستگي هاي فردي است بايد به اين نکته توجه کند که در جهان پيچيده و پوياي امروز، ضرورت دارد دانش آموزان دائماً خود را با شرايط جديد تطبيق دهند و تمامی ابعاد، مفهومي ، هنري ، عاطفي ، انگيزشي ، اجتماعي، اخلاقي، جسمي ، حرکتی و فني خود را رشد بدهند. به منظور اطمینان یافتن از دسترسي به اين اهداف ، برنامه هاي درسي جديد به صورت کلي نوشته مي شوند که شامل انتخاب سازمان و محتوای آموزشی و موضوعات چند رشته اي است تا بتواند ضمن ايجاد انسجام بين بخش هاي مختلف برنامه درسي به موضوعات مختلف بپردازد اين روند به دو طريق نشان داده مي شود، يکي سازماني مکرر و روزافزون برنامه هاي درسي در قالب زمينه هاي گسترده تر برنامه درسي که نمايانگر واحدهاي تلفيقي موضوع هاي (رشته هاي) مرتبط است و ديگري ايجاد واحدهاي موضوعي درون رشته اي تحت عنوان زمينه هاي برنامه درسي است. معرفي برنامه درسي نه تنها کسب شايستگي ها را تقويت مي کند، بلکه در کشورهاي که سابقه طولاني در نوشتن برنامه هاي درسي موضوعي دارند درک بهتري از مفاهيم و محتوای آموزشی را به وجود مي آورد.

پيرو اهداف معرفي شده و پيشرفت تحصيلي مورد انتظار ، برنامه درسي ملي کشور کرواسي براي دوره آموزش عمومي اجباري به صورت زیر است:

- زبان و ارتباطات
- زمينه هاي اجتماعي و انساني
- رياضي و علوم طبيعي
- زمينه هاي فني و فن آوري
- هنرها
- کار عملي و طراحي

چهار چوب برنامه درسي ملي مي تواند محتوا و ساختار زمينه هاي مختلف آموزشی را تعيين کرده، اهداف

آموزشی و پیشرفت تحصیلی مورد انتظار در هر سطح را تعریف نماید.
برنامه درسی ملی همچنین می تواند واحدهای تلفیقی و پیشرفت تحصیلی مورد انتظار را تعریف کند.
موضوعات تلفیقی برنامه درسی کشورهای اروپایی ملی بسیار متنوع می باشند. بر این باور هستیم که
موضوعات تلفیقی زیر را می توان در برنامه درسی ملی کرواسی گنجانند: آموزش کارآفرینی، شهروندی، فن
آوری و محیط، حقوق بشر، حقوق کودکان و غیره.

ساختار برنامه درسی ملی

برنامه درسی ملی باید بتواند بین:

- اجزاء مشترک، اجباری برای تمام مدارس (موضوعات محوری برنامه درسی) و
- اجزاء اختصاصی، برنامه درسی خاص مدارس

تمیز ایجاد کند.

اجزاء مشترک برنامه درسی که برای تمام مدارس اجباری بوده و محور برنامه درسی نام دارد، برابری فرصت
های آموزشی برای همه دانش آموزان را تضمین می کنند. در این بخش اهداف کلی برنامه درسی، با زمینه ها
و اهداف دوره های آموزشی، موضوعات اجباری، موضوعات تلفیقی و جدول زمان بندی موضوعات اجباری
و غیره تعریف می شوند.

اجزاء اختصاصی به آن بخش از برنامه درسی اشاره می کند که برای برآوردن نیازهای ویژه دانش آموزان و
محیط مدرسه طراحی شده اند. مدارس در انتخاب ویرایش های مختلف برنامه درسی مستقل هستند، مانند تأکید
بر بخش های اجباری برنامه درسی و یا افزایش بخش های اختیاری آن. صرف نظر از نوع برنامه درسی،
همه مدارس موظف هستند دروس اختیاری بیشتری تولید کنند.

اگر موضوعات درسی و برنامه تلفیقی نتوانند اطلاعات حرفه ای مورد نیاز را در اختیار قرار دهند و دانش
آموزان را راهنمایی کنند، باید این موضوعات در برنامه درسی گنجانده شوند.

سهم برنامه درسی مدارس، در برنامه درسی اجباری ملی به دقت تعیین خواهد شد. در صد مهم آن از جمع
کلاس ها نیز دقیقاً تعیین می شود. بر اساس برنامه درسی ملی، اقلیت ها از حقوق برابری برخوردار هستند و
می توانند هویت ملی خود را از طریق برنامه درسی حفظ نمایند که شامل زبان، ارتباطات، تاریخ و میراث
فرهنگی است. با تدوین برنامه درسی مدارس، آنها می توانند موضوعات تلفیقی و دروس اختیاری را تعریف
نمایند تا دانش آموزان بتوانند کارآفرینی، فرهنگ ها و شایستگی های اجتماعی متفاوت را فراگیرند تا از این
طریق بتوانند ضمن اشاعه ارزش ها در سطح جامعه و یا منطقه برنامه های مورد نیاز را تولید کنند.

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، اعطای مدرک و اعتبار بخشی مدارس

از جمله مسائل بسیار مهم سهم برنامه درسی، ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مخصوصاً ارزشیابی
خارجی (مثلاً آزمون های ملی) است. ارزشیابی های خارجی در کشور کرواسی در سال ۲۰۰۵ شروع شد
بنابر این ضروری است سطوح ارزشیابی، ملاک های آن (استاندارد های اندازه گیری آموزشی) تعریف
شوند، مدل های رتبه بندی متفاوتی تدوین شوند و روش های برای تعریف ملاک های اعطای گواهی نامه ابداع
شوند. به منظور ارزشیابی مناسب برنامه درسی، ضروری است نظام خود ارزشیابی کیفی مدارس تدوین شده
و به مدارس نحوه استفاده از نتایج ارزشیابی های مختلف آموزش داده شود تا کیفیت کار مدارس افزایش پیدا

کند.

ساختار سازمانی مدارس و چرخه های برنامه درسی

اجرای کیفی برنامه درسی ملی در گرو ایجاد ساختار سازمانی مناسب برای نظام آموزشی است. کشورهای توسعه یافته، مخصوصاً کشورهای اسکاندیناوی در آزمون های بین المللی پیشرفت تحصیلی بالاترین رتبه ها را کسب می کنند. تجارب آنها نشان می دهد که گسترش نظام آموزش عمومی اجباری و ایجاد ساختار مناسب آموزشی (چرخه های برنامه درسی) برای دست یابی به اهداف تعیین شده دارای اهمیت زیادی هستند. تأکید این کشورها بر افزایش طول دوره ابتدایی، جداکردن دانش آموزان بر اساس توانایی و نگرش و مشارکت دانش آموزان در برنامه های مختلف و مرتبط می باشد. تجربه نشان داده است که موفق ترین نظام های آموزشی دارای دوره ابتدایی ۶ ساله و ارزشیابی خارجی هستند، یعنی پس از پایان دوره آموزش عمومی (دانش آموزان ۱۶ سال). این راه حل ها توسط ISCED – طبقه بندی بین المللی استانداردهای آموزشی ارائه شده اند.

ساختار برنامه درسی کرواسی برای استمرار دوره ابتدایی در دوره متوسطه نیازمند ساختار سازی مجدد آموزشی (چرخه های اصلی برنامه درسی) و ارتباط بین آموزش های عمومی و تخصصی است. چرخه های برنامه درسی نشان دهنده میزان پوشش سئوالات آموزشی توسط مدارس است که دارای اهداف مشترک بوده و لزوماً با دیگر سطوح آموزشی رسمی تداخل ندارند (پیش دبستانی – دبستانی و متوسطه). وجود این چرخه ها در تدوین برنامه درسی کرواسی بسیار حیاتی است زیرا آنها می توانند:

- اهداف عمومی آموزش و اهداف سطوح مختلف را بهتر تعریف نمایند.
- ارتباط مفهومی بهتری بین سطوح مختلف ایجاد کنند.
- ساختار کلاس و اجرای آن را تعیین نمایند.

از دید برنامه درسی ملی، تشکیل این چرخه ها به دلایل زیر دارای اهمیت می باشد:

- معرفی زمینه های برنامه درسی
- تعیین زمان (پایه) ارائه درس و یا محتوای آموزشی
- اختصاص زمان، یعنی تعیین میزان اهمیت زمینه ها و موضوع های برنامه درسی خاص
- تعریف راهبردهای مؤثر کلاسی

چارچوب سازمانی که امکان تحقق نوعی چارچوب ملی جدید را فراهم می سازد و ویژگی اصلی آن عبارت از حفظ تمایز خارجی پس از اتمام کلاس هشتم و الحاق آموزش عمومی اجباری به آموزش متوسطه با نسبتی مناسب (با در نظر گرفتن آموزش حرفه ای) و در جهت برنامه ملی سنجش اجرای آموزش متوسطه اجباری است.

نسبت دروس عمومی و اختصاصی در سال اول متوسطه ۶۰ به ۴۰ است. این نسبت در سال دوم ۴۰ به ۶۰ می شود نسبت نهایی سهم آموزش عمومی و تخصصی و حرفه ای بر اساس قانون و بر طبق مجموعه ای از اسناد و کتاب های راهنما تنظیم خواهد شد. (برنامه درسی آموزش اجباری عمومی، برنامه درسی دوره متوسطه، چهار چوب ارزشیابی ملی، ارزشیابی حرفه ای و غیره). اجرای آموزش های حرفه ای در مدارس با مشارکت گروه های مختلف انجام می شود. در مدارس آموزش عمومی متوسطه (مدارس گرامر) برنامه درسی مدارس دارای بخش های مختلف است که شامل آموزش های عمومی و محتوای آن می شود که مدارس

در مورد آن تصمیم گیری می کنند.

دانش آموزانی که مایل به ادامه تحصیل نیستند پس از پایان پایه دوم متوسطه (۱۶ سال) می توانند وارد بازار کار شوند. اما باید بخش اجباری برنامه درسی را بگذرانند. گذراندن این واحدهای اجباری سبب می شود تا دانش آموزان شایستگی های لازم برای یادگیری مادام العمر و به دست آوردن شغل در جهان روبه تغییر را به دست آورند.

اهداف آموزشی، پیشرفت تحصیلی مورد انتظار، زمینه های برنامه درسی، ارزشیابی و ارزیابی پیشرفت تحصیلی بر اساس سطوح آموزشی و چرخه های آن در برنامه درسی ملی دوره عمومی اجباری و برنامه ملی آموزش پیش دبستانی و غیره تعریف شده است.

آموزش حرفه ای نیز بر اساس اسناد خاص برنامه ریزی خواهد شد.

اهداف برنامه درسی ملی دوره متوسطه

برنامه درسی ملی دوره متوسطه تداوم منطقی برنامه درسی ملی دوره آموزش عمومی اجباری است.

هدف آموزش های متوسطه تربیت افراد مسئول و مستقل برای بازار کار است.

پیشرفت تحصیلی مورد انتظار در پایان دوره متوسطه عبارتند از:

- کسب شایستگی های زبانی و ارتباطی، ریاضی، علوم طبیعی و اجتماعی - انسانی
 - کسب شایستگی های فنی و فن آوری اطلاعات و ارتباطات
 - کسب شایستگی های حرفه ای رسیدگی به صلاحیت حرفه ای درک مفهوم کار برای فرد و اجتماع
 - رشد توانایی های کارآفرینی
 - کسب مسئولیت اجتماعی و فردی و استقلال
 - احساس مسئولیت در قبال سلامت خود و دیگران
 - رشد شایستگی های اجتماعی و میان فرهنگی
 - رشد شناخت حفظ میراث فرهنگی ملی
 - رشد آگاهی در مورد محیط زیست
 - آشنا شدن با حقوق بشر احترام گذاشتن به آن
 - به دست آوردن ظرفیت برای حل مسائل در داخل و خارج محیط زندگی فردی
 - کسب ظرفیت برای مطالعه شخصی سازمان یافته
 - کسب ظرفیت برای درک و قبول تحولات و پیدا کردن راه حل و فرصت های جدید برای خود و دیگران
 - کسب ظرفیت برای یادگیری مادام العمر
- اصول آموزش متوسطه با اصول آموزش عمومی اجباری مرتبط هستند و ناظر بر موارد زیر می باشند:
- التزام به اتمام برنامه درسی متوسطه (حداقل تا به دست آوردن اولین شغل)
 - تفاهم (هماهنگ شدن عقاید و نیاز های تمامی دست اندرکارانی که مستقیم و غیر مستقیم با آموزش در ارتباط هستند مخصوصاً ارتباط بین آموزش، اقتصاد و بازار کار)
 - تحرك عمومی و افقی

- تفاوت برنامه و فردي سازي
- استقلال مدارس
- يادگيري مادام العمر

ساختار سازماني نظام آموزشي متوسطه و چرخه هاي برنامه درسي

اجراي آموزش عمومي اجباري دو دوره متوسطه منوط به معرفي بخش اجباري برنامه درسي ملي است. بخش اجباري برنامه درسي ملي در طول چهار سال دوره متوسطه ادامه پيدا مي کند، در حالي که برنامه درسي مدارس بر اساس نوع مدرسه تدوين شده اند. برنامه درسي آموزش عمومي متوسطه محتوا و زمينه هاي مختلف آموزشي را گسترش داده و تعميق مي بخشند.

برنامه درسي آموزش هاي حرفه اي ، اهداف آموزشي را بر اساس ملاك هايي که دانش آموزان وارد دوره متوسطه مي شوند مي پذيرد و آنها را براي بازار کار آماده مي کند. ملاك هاي حرفه اي از بخش هاي تعيين شده اخذ شده اند. فن آوري آموزش هاي حرفه اي بر اساس نيازهاي بازار کار استوار است. پس اهداف آموزشي شايستگي ها از شرايط لازم حرفه اي و پيچيدگي شغلي منتج مي شود.

با فرض اين که اولين شغل فرد در ۱۶ سالگي به دست مي آيد، مدارس برنامه دو ساله اي را براي کسب شايستگي هاي حرفه اي تدارک ديده اند با توجه به ارتباط آن با دوره آموزش هاي عمومي اجباري و برنامه درسي مدرسه نيازهاي اقتصادي و بازار کار محلي، منطقه اي و ملي .

تعيين دوره هاي آموزشي در مدارس متوسطه، مخصوصاً مراکز آموزش حرفه اي ، به پيچيدگي مشاغل و اعتبار بخشي، سازمان و توسعه افقي و عمودي بستگي دارد. به اين دليل لازم است براي اندازه گيري پيشرفت دانش آموز، مدرسه و کلاس از نظام معيار ايجاد شود (ECTS- نظام انتقال ملاك هاي اروپا).

استقرار نظام انتقال ملاك ها باعث خواهد شد تا در تحرك افقي و عمودي با موضوع اعطاي گواهي نامه به نحو شايسته اي برخورد شود، توانايي افراد را از طريق آزمون هاي رسمي و غير رسمي اندازه گيري کرد و فرد را در فرايند يادگيري مادام العمر قرار داد.

زمينه هاي برنامه درسي را مي توان از طريق موضوعات يا مدل ها شناسايي کرد. دامنه اين برنامه ها به سطح آموزش متوسطه بستگي دارد.

بخش اجباري، برنامه درسي ملي به عنوان محور ساختار در موضوعاتي چون زبان مادري، ادبيات ، رياضي، زبان هاي خارجي ، IT ، زيست شناسي ، شيمي ، فيزيك ، تاريخ ، جغرافي، ورزش و هنر در خواهد آمد.

در مدارس گرامر و يا دوره ۴ ساله متوسطه- مدارس متوسطه سيکل دوم – محتوا بر اساس موضوع سازمان دهی می شود (مثلاً رياضي ، شيمي ، فيزيك، تاريخ، زبان کرواسي و غيره) .

محتوای کلاس ها در مدارس حرفه اي بر اساس موضوعات سازمان دهی می شوند(رياضي ، تاريخ، فيزيك و غيره) . و يا اين کار به صورت مدل انجام مي شود. مثلاً محتوای يادگيري بر اساس ماهيت موضوع و يا مستندات مدرسه انجام مي شود (مثلاً تلفيق فيزيك و شيمي يا زيست شناسي با شيمي و غيره) اين موارد از اهدافي استخراج مي شوند که شايستگي هاي مورد انتظار نشان دهنده آنها هستند.

با توجه به رويکرد هاي انفرادي آموزش دانش آموزان و کودکان استثنائي ، ضروري است با اتخاذ برنامه هاي

م تفاوت نسبت به آموزش این دانش آموزان اقدام کرد. برنامه درسی ملی به این پیش فرض استوار است که محتوایی تلفیقی در مدارس موجود است که با توجه به سن و قابلیت ها دانش آموزان تدوین می شود. با توجه به سن و مرحله رشد دانش آموزان ، موضوعات تلفیقی از اهلیت بیشتری برخوردار می شوند که باعث عمق بخشیدن به نگرش و وجدان افراد در قبال کودکان ، بزرگسالان می شود، مشارکت فعال در جامعه دموکراتیک را میسر می کند، رشد اجتماعی – فرهنگی ، اقتصادی ، فن آوری و محیطی را افزایش می دهد، مسئولیت دانش آموز در قبال زندگی مطلوب فردی و جمعی تقویت می کند و مهارت افراد و ارزش یادگیری فرد و جمعی ، تحمل و برابری جنسیتی را تقویت می نماید.

نیازها سطح پیشرفت تحصیلی برخی توانایی های خاص به ظرفیت و رشد و منزلت آموزش دانش آموز و سطح آموزش متوسطه بستگی دارد. در سطح بالاتر ، توجه بیشتری باید به رشد شایستگی های تحقیق ، تفکر انتقادی مطالعه سازمان یافته مستقل، مهارت های اجتماعی ، خودآگاهی ، احساس مسئولیت وجدان و شوق یادگیری مادام العمر شود.

در برنامه درسی ملی محتوای اختیاری نیز پیش بینی شده است که مدارس به صورت مستقل آن را با توجه به نیازهای دانش آموزان تدوین می کنند. در دوره های آموزش عمومی و حرفه ای متوسطه از دروس اختیاری می توان جهت آماده کردن دانش آموزان برای شرکت در آزمون ایالتی ماتورا (MATURA). در دوره آموزشی ۳ ساله حرفه ای لازم است دانش آموزان در کلاس های تقویتی شرکت کنند. این کلاس ها مخصوص دانش آموزان مستعدی است (که معلمان آن ها را معرفی کرده اند) و خواهان شرکت در آزمون ایالتی ماتورا هستند. ضروری است مدارس با یکدیگر ارتباط نزدیکی برقرار کنند تا بتوانند دانش آموزان را با برنامه های تقویتی آماده سازند در حالی که ارتباط افقی و عمودی مطالب و آموزش های عالی را نیز مد نظر دارند. در برنامه درسی ملی تدوین برنامه درسی متمم – برنامه و فعالیت – نیز دیده شده است که جزء تلفیقی برنامه درسی مدارس است.

ارزشیابی کیفیت کار مدارس و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

تدوین برنامه درسی ملی مستلزم ارزشیابی مستمر نظام آموزشی و اجزاء آن و آزمون مجدد ملاک ارزشیابی و ارزیابی است.

ما هنوز فاقد ملاک های مشخص و دقیق در مورد کیفیت نظام آموزشی هستیم.

در صورت دسترسی به این ملاک ها می توان میزان دست یابی مدارس به ملاک ها و منابع را اندازه گیری کرد، مثلاً شرایط تحقیق ملاک ها برای ساختن مدرسه مطلوب. از اجزاء بسیار مهم برنامه درسی ملی، سندی است که چهار چوب و ملاک ارزشیابی در تمام سطوح نظام آموزشی را تعیین می کند. برگزاری آزمون های ملی در مدارس ابتدایی و متوسطه گامی در این جهت می باشد که هدف آن ارزشیابی میزان اثر بخشی کادر آموزشی (معلمان، مدیران، متخصصان، مشاوران و بازرسان) است.

خود ارزشیابی بخشی از فرایند ارزشیابی است که مستلزم آموزش نحوه انجام آن به کادر آموزشی است. ضروری است برنامه آموزشی دانشگاه ها به گونه ای اصلاح شوند که چگونگی ارزشیابی و خود ارزشیابی نیز به معلمان تدریس شود.

آزمون ایالتی ماتورا که آزمونی استاندارد است شکلی از ارزشیابی خارجی است که با هدف انتقال دانش

آموزان به نظام آموزش عالی اجرا می شود. راهبري منظمي براي اجراي آزمون ماتورا ضروري است. به غير آزمون ماتورا، در سطوح پايين تر آموزش متوسطه بايد ارزشيابي خارجي صورت بگيرد، مخصوصاً در دوره هايي که ضروري است دانش آموزان قوي انتخاب شوند و يا در آزمون هاي بين المللي تشخيصي، شرکت کنند (همانند دوره ابتدائي که نتايج آن با PISA مقايسه مي شود). با در نظر گرفته افزايش سنوات آموزش اجباري، لازم است ارزشيابي پيشرفت تحصيلي دانش آموزان به صورت خارجي پس از اتمام دوره اجباري انجام شود.

نتايج اين امتحانات بايد به صورت گزارش در اختيار تمام افراد دست اندرکار آموزش قرار گيرد تا از اين نتايج به عنوان بازخورد کارآيي فرايندهاي ياددهي - يادگيري، برنامه ريزي، اجرا و توسعه مدارس پيش دبستاني و دبستاني استفاده شود. سياست گذاران آموزشي کشور از اين نتايج پايه براي ارتقاء سطح کيفي آموزش استفاده کنند.

هدف اجراي آزمون هاي ملي (۲۰۰۶، ۲۰۰۷) آماده سازي دانش آموزان براي آزمون ماتورا و ايجاد حساسيت در دانش آموزان و معلمان نسبت به ارزشيابي است. نتايج آزمون مي تواند ميزان اثربخشي مدارس را نيز نشان بدهد. ضروري است نتايج امتحانات با دقت بررسي شوند تا بتوان دليل افت پيشرفت تحصيلي دانش آموزان و کيفيت پايين کار مدارس را شناسايي کرد. از اين نتايج مي توان جهت آموزش نيروهاي خدماتي ناظر جهت ارتقاء کيفي مدارس استفاده کرد.

مشکل عمده مدارس ابتدائي و متوسطه ارزشيابي داخلي آنها است. اهداف ارزشيابي و ملاک ها آن در کتاب راهنماي دانش آموزان تعريف شده اند اما استانداردها مشخص نمي باشند. ريشه اين مشکلات در نگرش سنتي به محتواي آموزشي قرار دارد. رويکردهاي برنامه درسي توانسته اند مدل ها و فنون ارزشيابي را براي تمام دوره هاي آموزشي پيش بيني کنند که در آن ها دانش، مهارت، توانايي ها، نگرش و انگيزش لحاظ شده اند. هر سطح آموزشي بايد نظام ارزشيابي مشخصي را دارا باشند- مثلاً ارزشيابي تراکمي، کارگروهي، طرح تحقيقاتي و غيره. والدين و دانش آموزان بايد از سطوح ارزشيابي و انتظارات پيشرفت تحصيلي مطلع باشند. کسب شايستگي خاص در دوره هاي متوسطه حرفه اي به معنای کسب مدرک در زمينه، رشته و پايه است. در پايان دوره آموزش متوسطه حرفه اي آزمون پاياني برگزار شده و گواهي نامه مربوطه در صورت گذراندن امتحانات به افراد اعطا مي شود (براساس قوانين چهار چوب ارزشيابي ملي).

برنامه ريزي درسي و اجزاء آن ارزشيابي و خود ارزشيابي - بايد به صورت مستمر از طرف گروهی از متخصصان مختلف مورد بازبيني و اصلاح قرارگيرد. اين گروه بايد به صورت واحدي مستقل در کشور ايجاد شود.

ساختار داخلي برنامه درسي ملي

اطمينان يافتن از تحرك افقي و عمودي در گرو تدوين برنامه هاي تخصصي و عمومي است که بايد به صورت واحدي ارائه شوند، مانند دوره هاي فراگيري مهارت متناسب با سن، توانايي، قابليت و دقت دانش آموزان. اصول استقلال و انعطاف پذيري لزوم برنامه درسي مدارس را صد چندان مي کند. بنا بر اين ضروري است به صورت قانوني رابطه بين برنامه درسي پايه و مدرسه مشخص شود. ضروري است ميزان ارتباط بين دروس نظري و عملي کلاس هاي حرفه اي محاسبه شود. اين ارتباط به نوع

و پیچیدگی مشاغل و کارهای مرتبط با یک حرفه خاص بستگی دارد، مثلاً توانایی های مورد نیاز دانش آموزان برای انجام کار با حس مسئولیت و کارایی که برای آن آموزش دیده اند، مرتبط است.

طول سال تحصیلی پایه تناسب با سن دانش آموزان باشد (سن تقویمی و سن رشد). تا بتوان در مورد کار هفتگی و روزانه دانش آموز و تعداد بار آن تصمیم گیری کرد.

برنامه درسی ملی دوره آموزش عمومی اجباری و برنامه درسی دوره متوسطه و تمامی اسناد مرتبط با آن اهداف آموزشی، پیشرفت تحصیلی مورد انتظار، زمینه های برنامه درسی، ارزشیابی و روش های رتبه بندی، سطوح مختلف و پایه های تحصیلی را مشخص خواهد کرد.

ساختار آموزشی جمهوری کرواسی

پس از تدوین برنامه درسی ملی باید فعالیت هایی به منظور افزایش کیفیت آموزش صورت گیرد و موسساتی به وجود آیند که نشان دهنده ساختار آموزش حال حاضر کرواسی هستند.

با توجه به درخواست آکادمی علوم و هنر کرواسی (اعلامیه دانایی ۲۰۰۴) و توصیه های شورای ملی رقابت (۵۵ توصیه سیاسی برای ارتقاء سطح رقابت در کرواسی - آموزش برای رشد و توسعه - ۲۰۰۴)، وزارت آموزش کرواسی در سال ۲۰۰۵ بخش برنامه ریزی توسعه ۲۰۱۰-۲۰۰۵ را به وجود آورد و در تدوین ساختار توسعه راهبردی ۲۰۱۳-۲۰۰۶ شرکت کرد.

وزارت آموزش کرواسی در حال انجام طرح اصلاح مدارس و معلمان با عنوان استاندارد ملی آموزش کرواسی است و مفهوم اصلاح را در کتاب راهنمای استانداردهای ملی کرواسی برای مدارس ابتدایی (۲۰۰۵) چاپ کرده است. وزارت آموزش در حال تدوین و اجرای برنامه درسی آزمایشی مدارس ابتدایی ۲۰۰۶/۲۰۰۵ است و برنامه درسی ابتدایی (۲۰۰۶) را ارائه می دهد. وزارت آموزش در حال اجرای برنامه ملی ارزشیابی اجرای نظام آموزش اجباری متوسطه (۲۰۰۷) است. دیگر فعالیت های وزارت آموزش و پرورش شامل کمک مالی و تجهیزاتی به انجام طرح های تحقیقاتی، مطالعات علمی و حمایت از کنفرانس های علمی ملی و بین المللی است.

از سال ۲۰۰۶ به عنوان بخشی از اجرای آزمون ایالتی ماتورا، وزارت آموزش و پرورش آزمون های ملی مختلفی را انجام داده است تا بتواند دوره آموزش متوسطه را ارزشیابی کند. این فعالیت ها در سال ۲۰۰۷ برای دوره ابتدایی نیز شروع شده است.

ساختار آموزشی به شرح زیر است:

- آژانس تربیت معلم (ETTA-۲۰۰۶)
- آژانس علوم و آموزش عالی (ASHE-۲۰۰۴)
- آژانس آموزش حرفه ای و مهارت آموزی (AVET-۲۰۰۵)
- مرکز ملی ارزشیابی خارجی آموزش (NSEEE-۲۰۰۵)
- آژانس آموزش بزرگسالان (AAE-۲۰۰۶)

وزارت آموزش و پرورش با ایجاد این نهادهای آموزشی در جمهوری کرواسی قصد خود را به روشنی برای تشدید و تقویت راهبرد اصلاحات و اجرای آن نشان می دهد.

مبانی تحقق برنامه درسی ملی الزامات

ساخت ، اجرا و توسعه برنامه درسي ملي علاوه بر الزامات و طرح هايي كه قبلاً معرفي شدند، اولويت موضوعات به شرح زير است:

- تعريف توانايي مديران، متخصصان ، مشاوران ، ناظران و بازرسان.
- تعريف توانايي براي معلمان و برابر سازي آموزش اوليه آنها
- تربيت معلمان ، مديران ، متخصصان ، مشاوران، ناظران بر اساس نيازهاي واقعي آنها كه از طريق تحقيق تعيين شده اند.
- آموزش دست اندركاران براي اجراي برنامه درسي
- تعريف دقيق نقش ، مسؤليت و اختيار دست اندركاران آموزش و مشخص كردن وظايف ناظران و بازرسان
- حمايت تخصصي دائمي (علاوه بر ساختار فعلي) براي اجراي برنامه درسي (اداره، گروه، واحد) براي معلمان ، مديران ، متخصصان ، والدين و دولت هاي محلي و ايالتي و ديگر دست اندركاران آموزشي
- چاپ اطلاعات و راهنماهاي تخصصي
- اعطاي استقلال به مدارس و تمرکز زدائي
- كمك مالي و انساني به موسسات آموزشي
- تدوين قوانين و مقررات مربوطه

مشكلات بالقوه يادگيري

اجراي برنامه درسي ملي و ارزشيابي خارجي نظام آموزشي مستلزم ايجاد فرصت هاي برابر ياددهي - يادگيري است. بنابر اين ضروري است استانداردهاي حداقل شرايط مطلوب آموزشي يعني برابري شرايط آموزشي - تدوين شوند.

تجارب ديگر كشورها نشان مي دهد عمده ترين مشكل دست اندركاران آموزش، ترس از تغييرات مي باشد كه باعث از بين رفتن انگيزه تغيير مي شود. بنابر اين ضروري است در تمامي مراحل كار تمام معلمان، مديران، كارشناسان، دانش آموزان، اوليا و عموم مردم در جريان تغييرات و آينده آنها قرار بگيرند. دليل ترس از تغيير ، بي صبري براي ديدن نتايج آن و بالا بودن انتظارات است. دليل ديگر ترس افراد يا گروه ها از اين است كه تغييرات منجر به اصلاح امور نشوند.

بنابر اين بايد به صورت منظم، افراد در جريان اخبار تغييرات قرار بگيرند، با موانع پيش بيني شده و نيازهاي حمايتي مراحل مختلف كار آشنا شوند. لازم است افراد آموزش هايي را بگذرانند تا در طول تغيير به همكاري خود ادامه دهند آگاهي خود را بالا برده و در بالا بردن كيفيت آموزش همكاري كنند.

مقاومت در مقابل ارزشيابي عملکرد امري قابل پيش بيني است زيرا قبلاً فرايند ارزشيابي و خود ارزشيابي انجام نمي شده است. دليل ديگر ناتواني معلمان، مديران و انجمن هاي كارشناسي از انجام ارزشيابي است . بنابر اين لازم است افراد به صورت منظم آموزش هايي را در مراكز پيش دبستاني و مدارس بگذرانند تا بتوانند ارزشيابي ها و خود ارزشيابي ها را انجام دهند.

مقاومت در مقابل تغيير تا حد زيادي مربوط به كم بود اطلاعات است . ناشناس بودن اهداف و تغييرات برنامه

درسي نيز از ديگر دلایل است. بنابر اين لازم است تحليل مشاركت مستقيم و غير مستقيم افراد در فرايند كار از طريق مشاهده مدارس و برگزاري مجامع محلي و سخنراني ها و مجالس بحث عمومي ، انجام شود اطلاع رساني مستمر و به روز رساني و حمايت تخصصي مداوم از ديگر سياست ها ضروري است. ممكن است بين معلمان و نمايندگان كادر آموزشي اختلاف نظرهايي پيش بيايد كه كاملاً طبيعي است ، مخصوصاً در مورد برنامه هاي حياتي و محوري. اين مشكل بايد فوراً برطرف شود زيرا مدارس جديد به اهداف بالائري متوجه هستند نه چند ماده جدا از هم (رشد و آموزش دانش آموزان يا توانايي هاي چند جانبه كه قادر به كار و زندگي باشند)

2